
Referat

Fra møte i faggruppen for fremmede organismer og handel med truede arter (CITES)

Dato: 26.11.2020, kl. 09:00 - 14:30

Sted: Teams

Møteleder: Gaute Velle

Inviterte deltagere:

Fra faggruppen for fremmede organismer og CITES:

Eli K. Rueness, Kathrine Eldegard, Hugo de Boer, Gaute Velle, Anders Nielsen, Lawrence Kirkendall, Lars Robert Hole, Kyrre Kauserud, Erlend Nilsen, Kjetil Hindar, Johanna Järnegren, Eva Thorstad og Inger Elisabeth Måren

Fra Miljødirektoratet:

Esten Ødegaard, Sunniva Aagaard, Håkon Holand og Øyvind Walsø

Fra sekretariatet til VKM:

Merethe A. Finne, Maria G. Asmyhr og Martin Malmstrøm

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Faggruppeleder Gaute Velle ønsket velkommen til møtet.

Ingen av medlemmene erklærte at de hadde mulige interessekonflikter i noen av sakene som skulle behandles på møtet.

Alle faggruppemedlemmer oppfordres til å sende en mail til Martin med antall timer forberedelse som ønskes godtgjort.

2. Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Agenda og møteinnkallelse ble godkjent.

3. Orientering om saker som går i Hovedkomiteen

Gaute gjennomgikk sakene som ble behandlet under HK-møtet som var 23. september, dvs CRISPR og andre genomredigeringsteknikker – implikasjoner for risikovurdering, Rapport om kunnskapsbehov 2020, Nytte- og risikovurdering av fisk i norsk kosthold, Nytt fra oppdragsgiverne, Strategi for VKM 2020-2024 og oversikt over publiseringer siden siste møte og Planlagte publiseringer høsten 2020. Under HK-møtet ble det lagt frem en sak om korona og mattrygghet. Kyrre påpekte at det er minst tre koblinger mellom korona og miljø. Gaute skulle ta sakene om korona og miljø videre opp på neste HK-møte.

4. Orientering om progresjon i prosjekt om import av krepsdyr til hold i ferskvannsakvarier

Faglig ansvarlig Gaute Velle redegjorde for metodikk og progresjon i dette prosjektet. Det ble presisert at mye av fokuset i rapporten vil være på sykdommer da dette er et stort problem internasjonalt og en betydelig trussel mot edelkrepsen i Norge. Dette er spesielt siden import av artene som er vurdert således kan utgjøre en stor trussel mot biodiversiteten i Norge uten at arten selv engang kommer ut i norsk natur siden smitte kan spres med vannet.

Det ble også diskutert hvordan publisering av rapporten skal foregå. Prosjektgruppen er innstilt på å publisere etter ønske fra oppdragsgiver, for eksempel med en muntlig presentasjon av rapporten.

5. Orientering om progresjonen på prosjektet om utplanting av karplanter i Norge utenfor sitt naturlige utbredelsesområde

Faglig ansvarlig Anders Nielsen orienterte om fremdriften i prosjektet. Problemstillingen er kompleks og mindre konkret enn i tidligere oppdrag. Progresjonen er imidlertid god og et helhetlig førsteutkast er snart klart. Artsdatabanken skal da kobles på som høringsekspert. Prosjektet skal publiseres 1. mars 2021.

6. Orientering om nyoppstartet prosjekt på «Vänerlaks»

Eva Thorstad som er faglig ansvarlig for prosjektet presenterte bakgrunn og problemstilling. Prosjektgruppen har møttes to ganger og arbeidet med en helhetlig introduksjon til systemet og problemstillingen er godt i gang. Det er primært risiko knyttet til innførsel av sykdomsfremkallende organismer som skal vurderes, men andre fremmede arter som kan

følge med importen skal også vurderes. Rapporten skal være klar i løpet av første kvartal 2021.

7. Godkjenning av NDF på papegøyefugler

Eli Rueness introduserte papegøyerapporten og hvordan prosjektgruppen har jobbet med den. Kommentarer fra faggruppen ble gjennomgått i plenum og det ble avtalt hva prosjektgruppen skulle jobbe litt videre med før rapporten skal på sperrefrist 11.12.20. Rapporten publiseres etter planen den 18.12.20.

8. Nytt fra Miljødirektoratet

Esten Ødegaard la frem de premisser og føringer som vil ligge til grunn for de kommende bestillingene fra Miljødirektoratet. Flere punkter i den nye tiltaksplanen for bekjempelse av fremmede skadelige organismer vil lede til oppdrag til VKM, men det er lite konkret på nåværende tidspunkt.

9. VKM sitt innspill på Artsdatabankens metodikk for vurdering av dørstokkarter

Gaute Velle og Daniel Flø har på vegne av VKM gått igjennom dokumentet med forslag til ny metodikk for identifisering og utvelgelse av dørstokkarter. Gaute ga en orientering om innspill fra faggruppen på Artsdatabankens utkast til metodikk for identifisering og risikovurdering av dørstokkarter. Innspillet er relativt omfattende. Artsdatabanken har gjort et grundig forarbeid med å utarbeide metoder. Det ikke er lett å velge dørstokkarter som skal vurderes, og det kan være utfordrende å risikovurdere artene. I FG10 er vi nysgjerrige på metoden som utvikles siden vi også vurderer mange fremmede arter. Det hadde vært fint om vi også kan benytte Artsdatabanken sin metode. Vårt behov er ofte at vi må screene mange arter, før vi gjør en risikovurdering på artene som vi antar kan etableres i Norge nå eller innen 2100 eller som kan bringe patogener som kan spres uten at arten etableres. Det kan være fint å skille mellom økologiske effekter og effekter av patogener. Patogener er kanskje undervurdert i Artsdatabanken sitt utkast, og også utfordringen med manglende data. I FG10 er utfordringen ofte at vi mangler data. Vi finner kanskje noe informasjon (men ofte sparsomt og ofte anekdotisk) om artenes naturlige utbredelse, og kanskje ingenting om artenes miljøpreferanser, mulige økologiske interaksjoner, eller patogener som de kan bære. Dermed blir det viktig å beskrive usikkerheter.

10. Huskatt

Prosjektet for risikovurdering av biologisk mangfold og dyrevelferd knyttet til hold av katt startet opp i januar 2021. På møtet ble det diskutert hvilke kompetansebehov som bør dekkes og mulige kandidater til dette. Det ble også diskutert hvilke organisasjoner og øvrige instanser som bør høres og eventuelt inviteres med på et oppstartsmøte.

11. Fasan og rapphøns

Utkastet til bestilling på fasan og rapphøns ble i sin tid sendt til VKM av Miljødirektoratet. Problemstillingen er svært aktuell og ble nylig behandlet i direkte spørsmål fra Arne Nævra til Sveinung Rotevatn: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=81484>. Flere medlemmer av faggruppe 10 har meldt sin interesse, og to medlemmer fra faggruppen for dyrehelse og velferd skal også være med. Bestillingen skal etter planen diskuteres på neste møte i gruppen for dyrehelse og velferd. Deretter skal den ferdigstilles og prosjektet starter opp rett etter at CWD-rapporten er publisert. Maria vil være prosjektleder frem til hun går av med permisjon i slutten av mars.

12. CWD

Maria orienterte kort om hasteprojektet på CWD. Bakgrunnen for prosjektet er at det er oppdaget ett tilfelle av CWD på et reinsdyr på Hardangervidda. Oppdraget er en felles bestilling fra MT og MDir og skal publiseres 20.01.21. Prosjektgruppen består hovedsakelig av eksterne, men har med faglig leder fra faggruppen for mikrobiell økologi (Bjørnar Ytrehus) og Erlend Nilsen fra faggruppen for fremmede organismer. Det er en svært omfattende bestilling som skal leveres på kort tid og dette har forskjøvet noe på andre prosjekter som bison og jak samt oppstart av selvinitieringen fasan og rapphøns.

13. Nytt fra sekretariatet

Intet nytt å melde

14. Eventuelt

Ingen saker ble tatt opp.

15. Nye møtedatoer

Grunnet den fortsatt uoversiktlige situasjonen er det per dags dato uvisst hvordan møtene i faggruppen vil bli gjennomført i 2021. Det legges opp til 4 heldagsmøter (eventuelt 2 heldagsmøter og 4 halvdagsmøter dersom det kun blir Teams baserte møter). Dette tas til vurdering, men foreløpig legges det opp til følgende møtedatoer for 2021:

11.03 – Teamsbasert

28.5 – Fortrinnsvis oppmøte i Oslo

01.10 – Teamsbasert

02.12 – Fortrinnsvis oppmøte i Oslo

Møter i FG 10 er således samkjørt med møtene i HK som skal møtes 10. mars, 26-27. mai, 30. sept, 1. des.

I tillegg vil det bli kortere møter dedikert til godkjenning av spesifikke prosjekter. Disse vil komme løpende gjennom året og vil foregå på Teams.